
Baklagil Yem Bitkileri

- Baklagil ve buğdaygil bitkileri arasındaki farklar

- 1-Buğdaygiller Monocotyledon (tek çenekli) familyasına dahilken, baklagiller Dikotyledon (çift çenekli) familyasına dahildir.

- Buğdaygiller

TEK ÇENEKLİLER

1) Otsu bitkilerdir.
2) Yaprakları ince, uzun, şerit şeklindedir.
3) Yaprakları paralel damarlıdır.
4) Tohumda tek çenek bulunur.
5) Kambiyum yoktur.

Baklagiller

ÇİFT ÇENEKLİLER

1) Genellikle odunsu bitkilerdir.
2) Yaprakları geniş parçalıdır.
3) Yaprakları ağsı damarlıdır.
4)Tohumda çift çenek bulunur.
5) Kambiyum bulunur. (çok yıllıklarda)

- 2-Buğdaygillerde kök sistemi saçak, baklagillerde ise kazık kök sistemi bulunur.

3-Buğdaygillerde gövde nod (boğum) ve internod (boğum arası)'dan oluşur.İnternodların içi boştur.Baklagillerde gövdeler ise pek ender yuvarlak,genellikle köşelidir.

- Baklagiller içerisinde odunsu yapıda ağaç ve çalı türleri de bulunmaktadır.Ancak yem bitkisi olarak kullanılan türler daha çok otsu karakterdedir.Genellikle köşeli yapıda olan gövdenin içi öz su ile doludur.Gövde şekli dik gelişme gösterebildiği gibi (yonca,korunga),yatık ve yarı yatık da olabilir(ak üçgül,gazal boynuzu).
- www.ziraatciyiz.biz

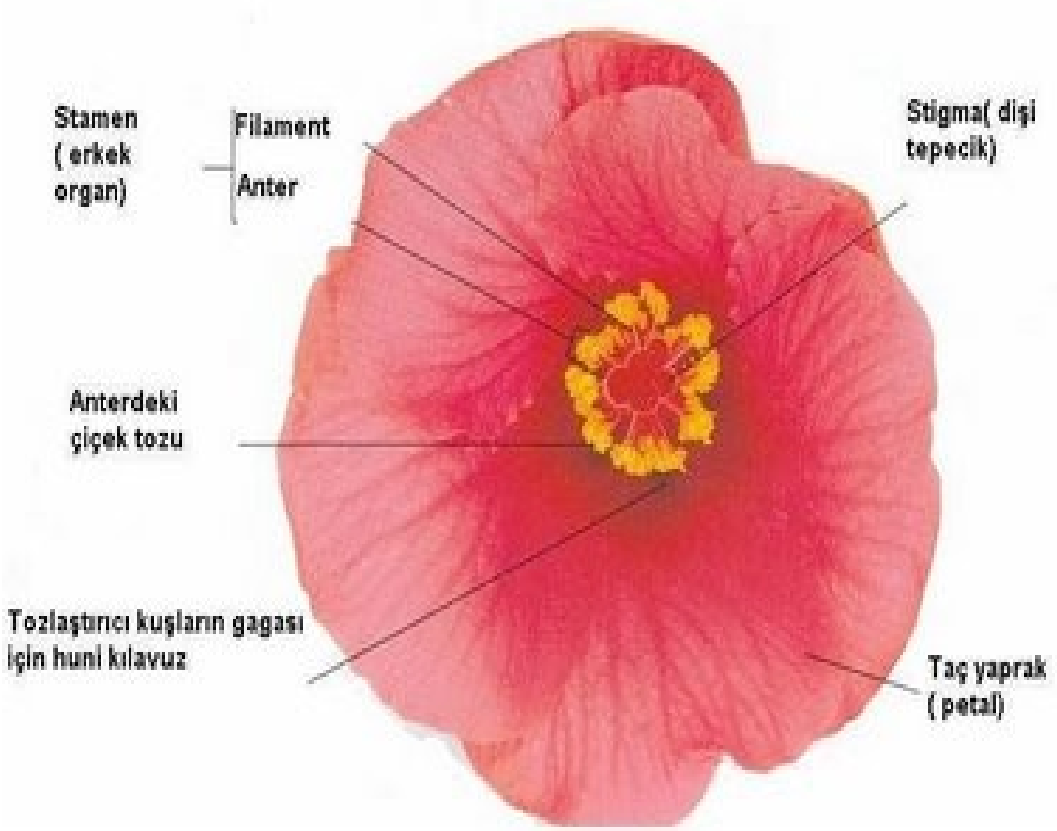
- Baklagil yem bitkilerinde genellikle kök tacından çıkıp dik gelişen gövde tipi görülür(yonca,korunga,çayır üçgülü).Bunun yanında toprak altında gelişen kök-sap (rizom) adı verilen gövde tipi de görülebilir(kafkas üçgülü,nohut geveni).Ak üçgül ve çilek üçgülü gibi bitkilerde ise toprak üzerinde gelişen sülük (stolon)formunda gövde yapısı vardır.Rizom ve stolon oluşturan bitkiler erozyonun önlenmesinde etkili türlerdir.

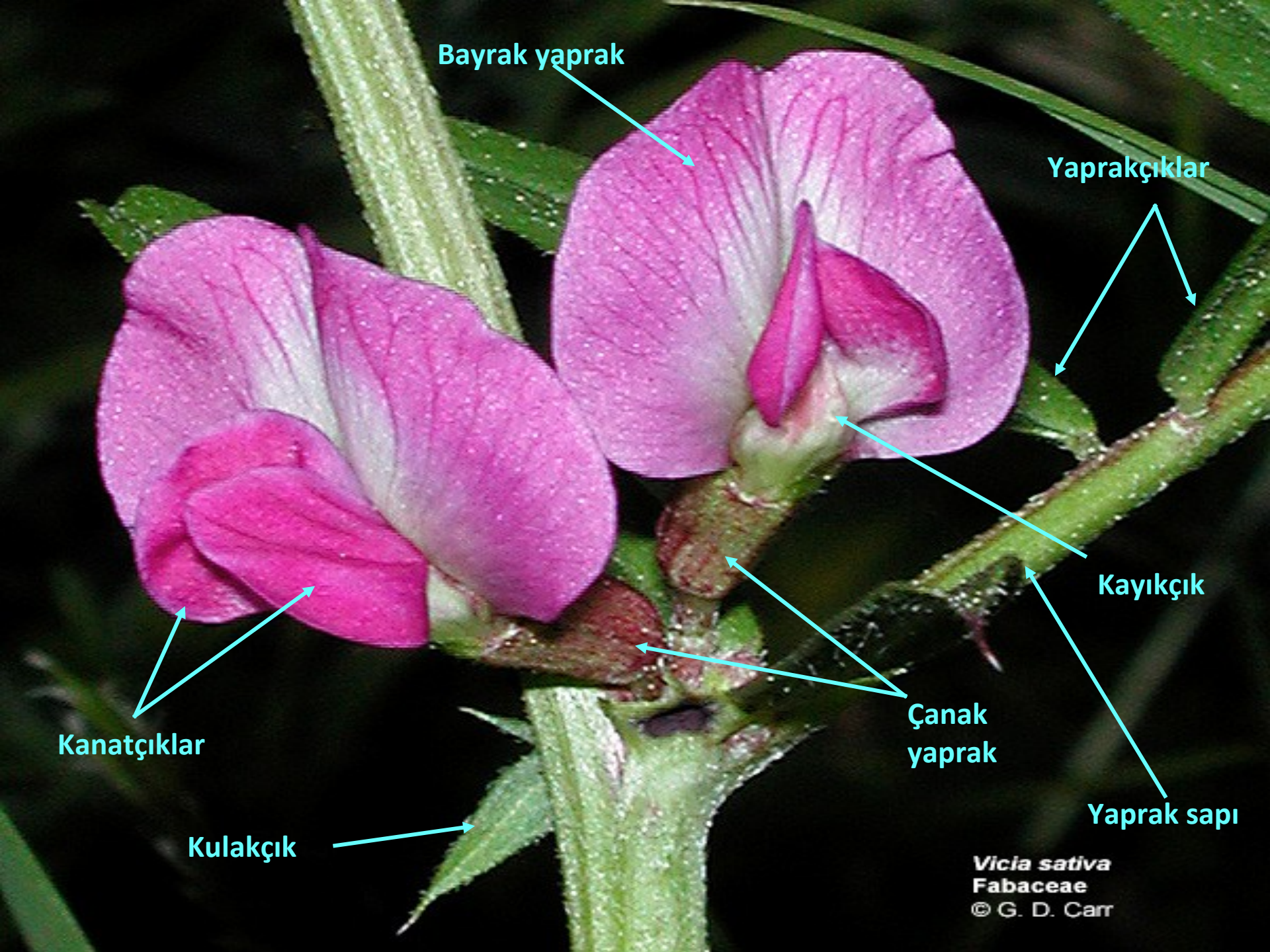
- 4-Buğdaygiller yaprak,yaprak kını ve yaprak ayasından ibaret olup,yaprağın damarı orta damara paraleldir.Baklagillerde ise yaprak iki eşit yapraktan ve birçok yaprakçıktan oluşur.

- 5-Buğdaygillerde çiçekler modifikasyona (çevre şartlarının etkisi) uğrayarak başakçık teşkil etmiştir.Baklagillerde ise çiçek çanak yaprakları,taç yaprakları,erkek ve dişi organdan meydana gelir.

Bayrak yaprak
Yaprakçıklar
Kayıkçık
Çanak yaprak
Yaprak sapı
Kanatçıklar
Kulakçık
Vicia sativa
Fabaceae
© G. D. Carr

Baklagillerde çiçek toplulukları

- Baklagillerin çoğunda çiçekler tek tek değil, gruplar halinde bulunurlar. Her çiçek kendi çiçek sapı (pedicel) ile ana çiçek sapına (peduncle) birleşerek topluluk oluştururlar. Çiçeklerin ana sapa birleşmelerine göre 3 değişik çiçek topluluğundan söz edilebilir.

- www.ziraatciyiz.biz

- ***a. Salkım (raceme)*:** Çiçek gözle görülebilir uzunluktaki saplarla uzun bir sapın değişik yerlerine bağlanırlarsa salkım oluştururlar. Yonca, korunga ve taş yoncalarındaki çiçek toplulukları salkımdır.

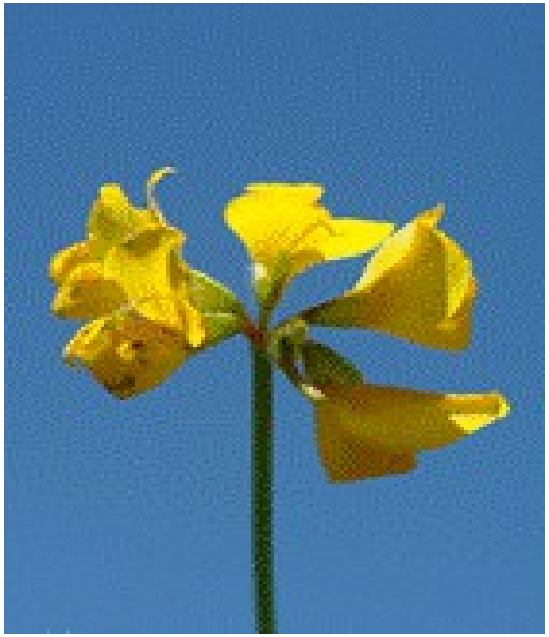

- ***b. Kömeç (capitatum):*** Çiçekler gözle görülebilir saplarla uzun bir ana eksenin uç kısmına bağlanarak genellikle yuvarlak bir çiçek topluluğu oluştururlar, buna kömeç adı verilir. Üçgül (*Trifolium*) cinsinde kömeç şeklinde çiçek topluluğu görülür ve kömeçlerindeki çiçeklerin sayısı 60-120 arasındadır.

- ***C.Yelpaze (umbella):*** Bazı baklagillerde çiçeklerin 4-7 tanesi ana sapın aynı noktasına bağlanarak seyrek ve yelpaze şeklinde bir topluluk oluştururlar. Kazayağı da denilen bu yapıya gazal boynuzu (*Lotus*) ve taçotu (*Coronilla*) cinslerinde rastlanmaktadır.

Baklagil çiçeklerinde diğer bir sınıflama da çiçeklerin oluştuğu yere göre yapılabilir.

- ***a. Terminal çiçek:*** Çiçek topluluğu bitki gövdesinin (sapların) ucunda oluşursa terminal çiçek adını alır. Çayır üçgülünde görülen bu özellik çiçeklenme ile bitki gövdesinin veya sapın uzamasının sona erdiğini gösterir.

- ***b. Axillary çiçek:*** Yonca, korunga ve fiğlerde olduğu gibi çiçek topluluğu yaprakların sapa birleştiği yerden (yaprak koltuğu) çıkarsa axillary çiçek adını almaktadır. Bu grubun bitkilerinde çiçeklenme bitki gövdesinin uzamasını durdurmamaktadır. Bitki gövdeleri çiçeklenmeden sonra da uzamaya devam ederler.

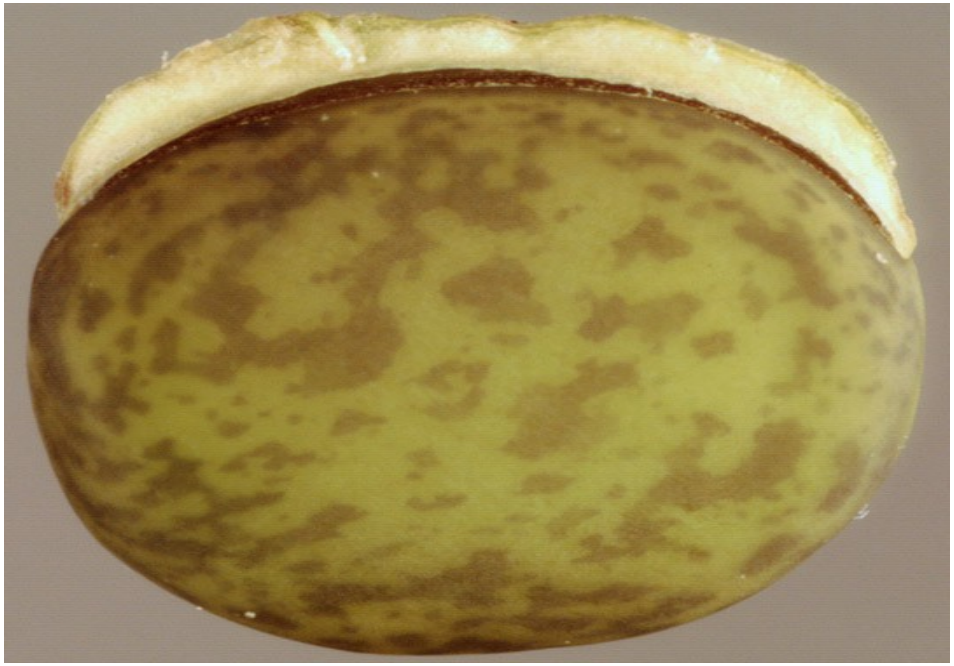

- 6-Baklagillerde bakla adı verilen taze fasulye şeklinde meyve tipi yaygındır. Yem bitkisi olarak kullanılan baklagiller arasında adi fiğ, tüylü fiğ ve yem bezelyesinde bu meyve tipi görülür. Fakat değişik meyve şekillerine de rastlanabilir. Örneğin burçakta boğumlu, çemende kılıç şeklinde, yoncada helezon, korungada horoz ibiği, çayır üçgülünde yumurta şeklinde meyve yapıları vardır.

- www.ziraatciyiz.biz

•7-Baklagillerin bazı tohumları sert tohumlu olup kolay kolay çimlenmez.Baklagil tohumlarında, tohumu yumurtalık cidarına bağlayan sapcığın tohum üzerinde kalan izine tohum göbeği (Hylum) denir.

- Buğdaygillerde tohum (dane) caryopsisdir.Yani meyve kabuğu (pericarp) birbirine üst üste yapışmış vaziyettedir.

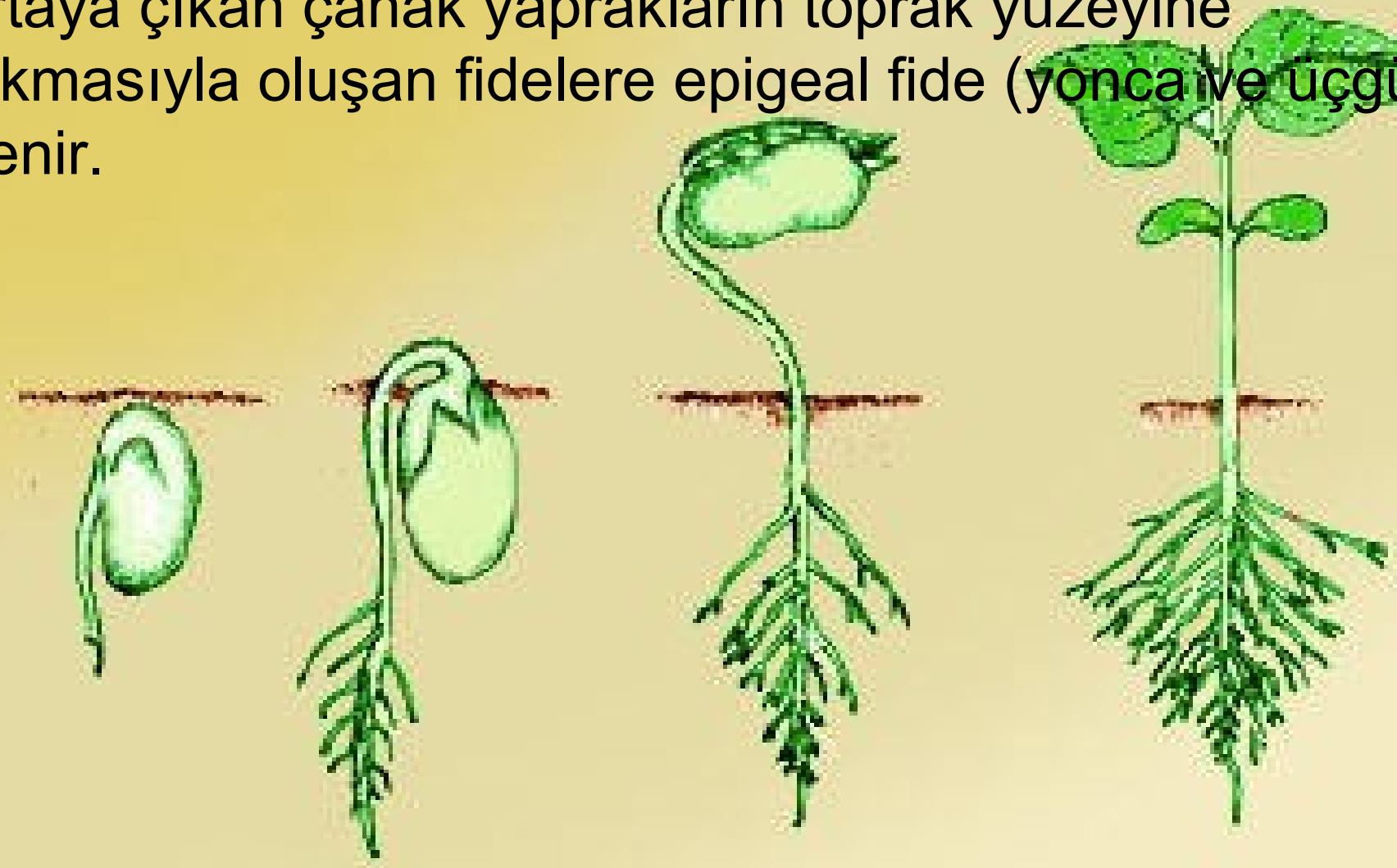

- 8-Baklagillerin köklerinde nodozite denilen yumrular vardır.Bu yumruları rhizobium cinsine ait bakteriler yaparlar.Bunu da havanın serbest azotundan faydalanarak yaparlar. Buğdaygil bitkilerinin köklerinde bu şekilde yumrulara rastlanmaz. www.ziraatciyiz.biz

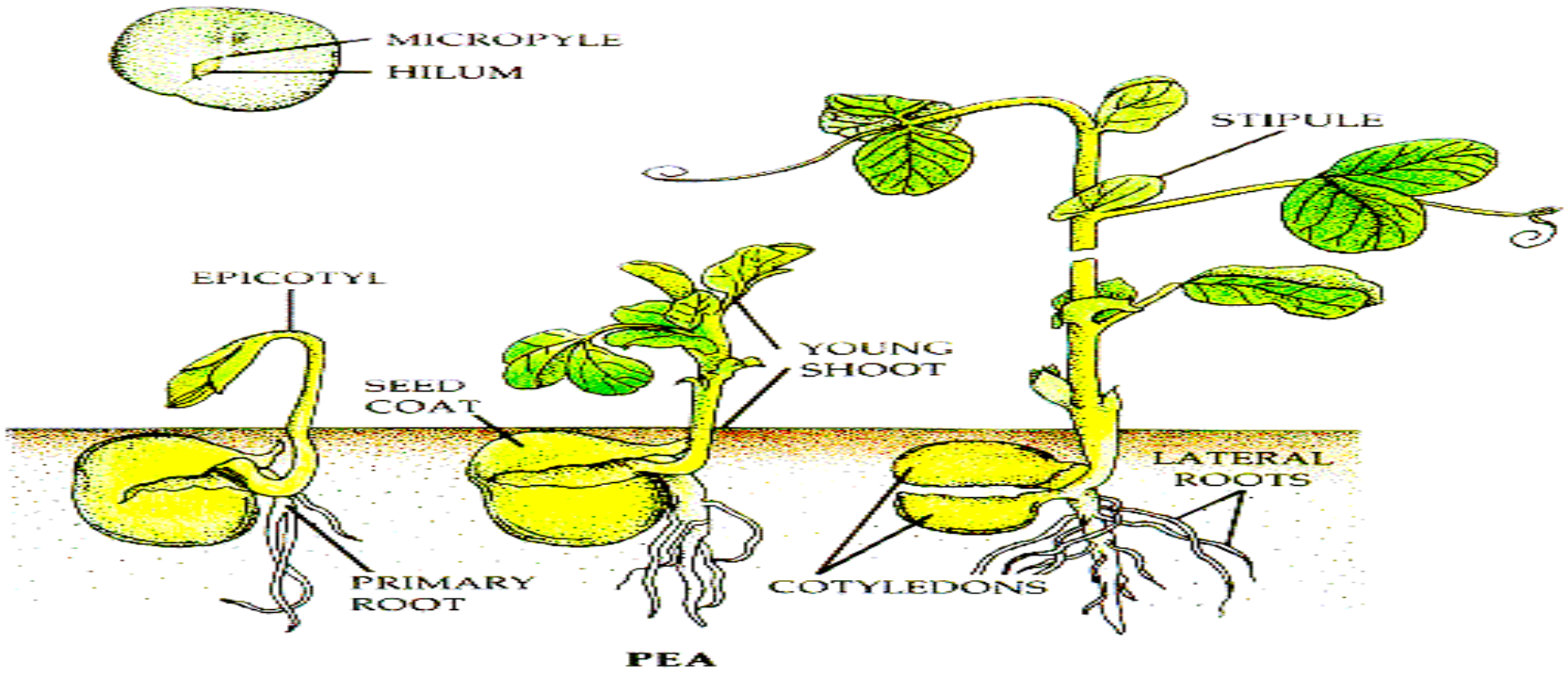
Bazı baklagil tohumlarında çimlenen fideler toprak yüzeyine çıkarken bazı baklagil tohumlarında fideler toprak yüzeyine çıkmaz.Tohumların çimlenmesiyle ortaya çıkan çanak yaprakların toprak yüzeyine çıkmasıyla oluşan fidelere epigeal fide (yonca ve üçgül) denir.

Hipogeal Çimlenme

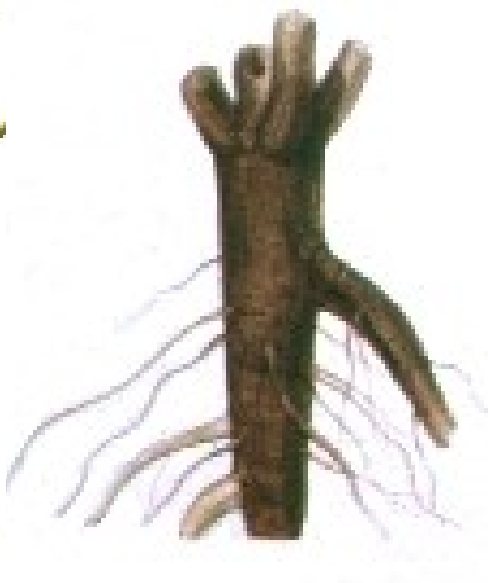
Çanak yaprakları toprak yüzeyine çıkmayan fidelere ise hipogeal fide (fiğ ve bezelye) denir.

Transparency 62
Figure 20-1c, page 442
Copyright © 1992 by Worth Publishers, Inc.

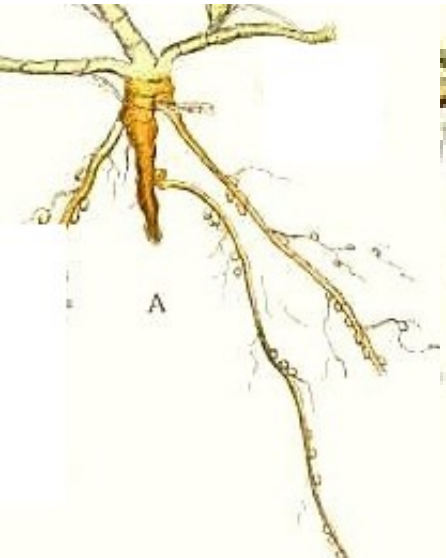

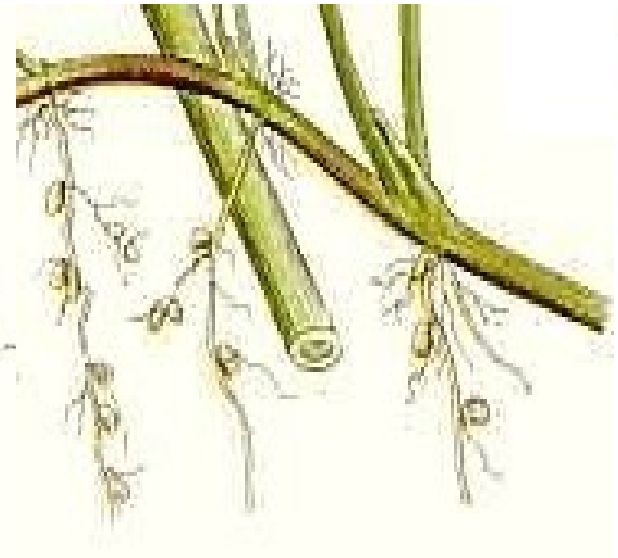
From the transparencies to accompany Peter H. Raven, Ray F. Evert, and Susan E. Eichhorn, *Biology of Plants*, 5th edition. Worth Publishers, New York, 1992. Reproduced with permission.

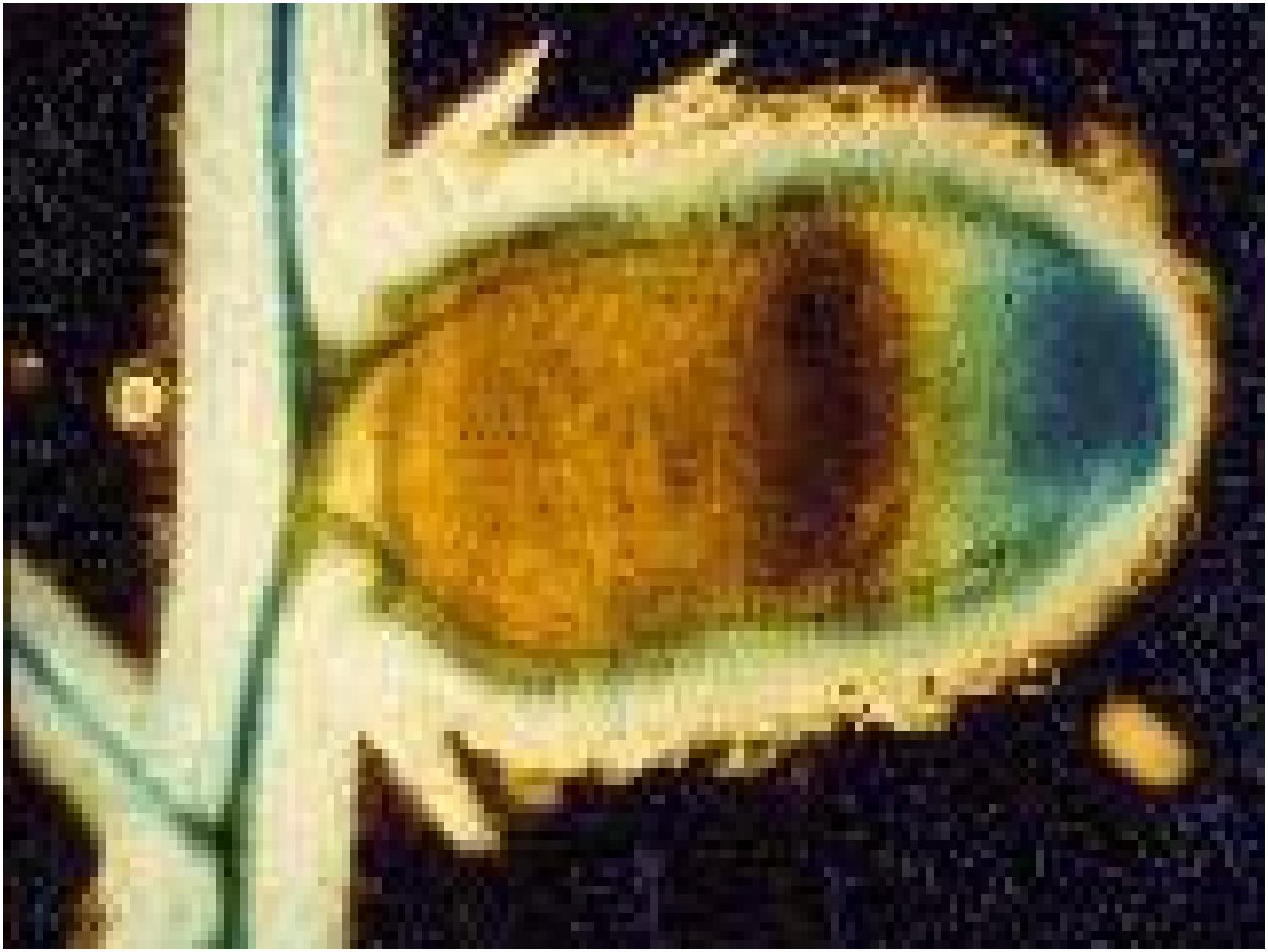

Baklagil kökleri

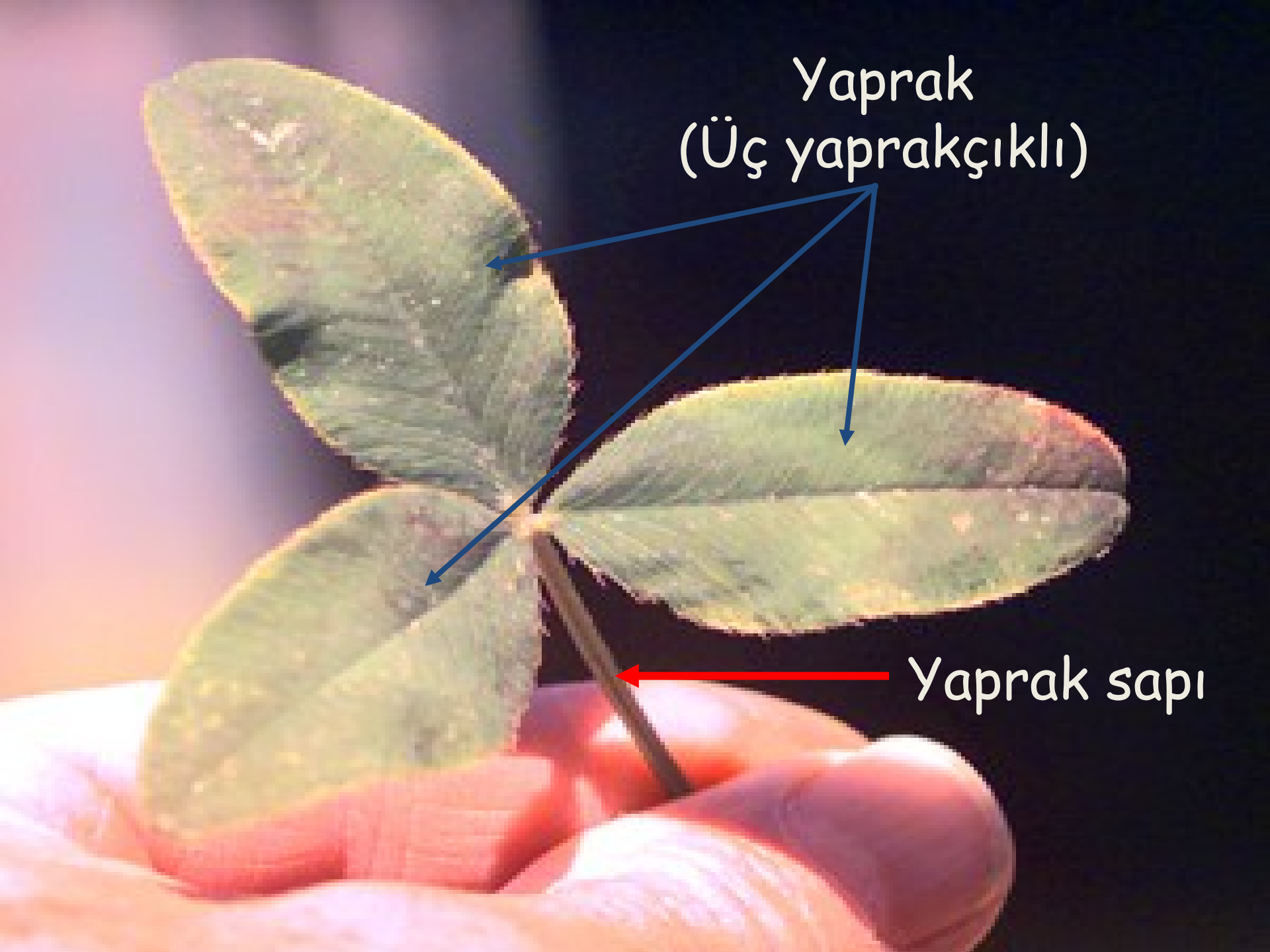

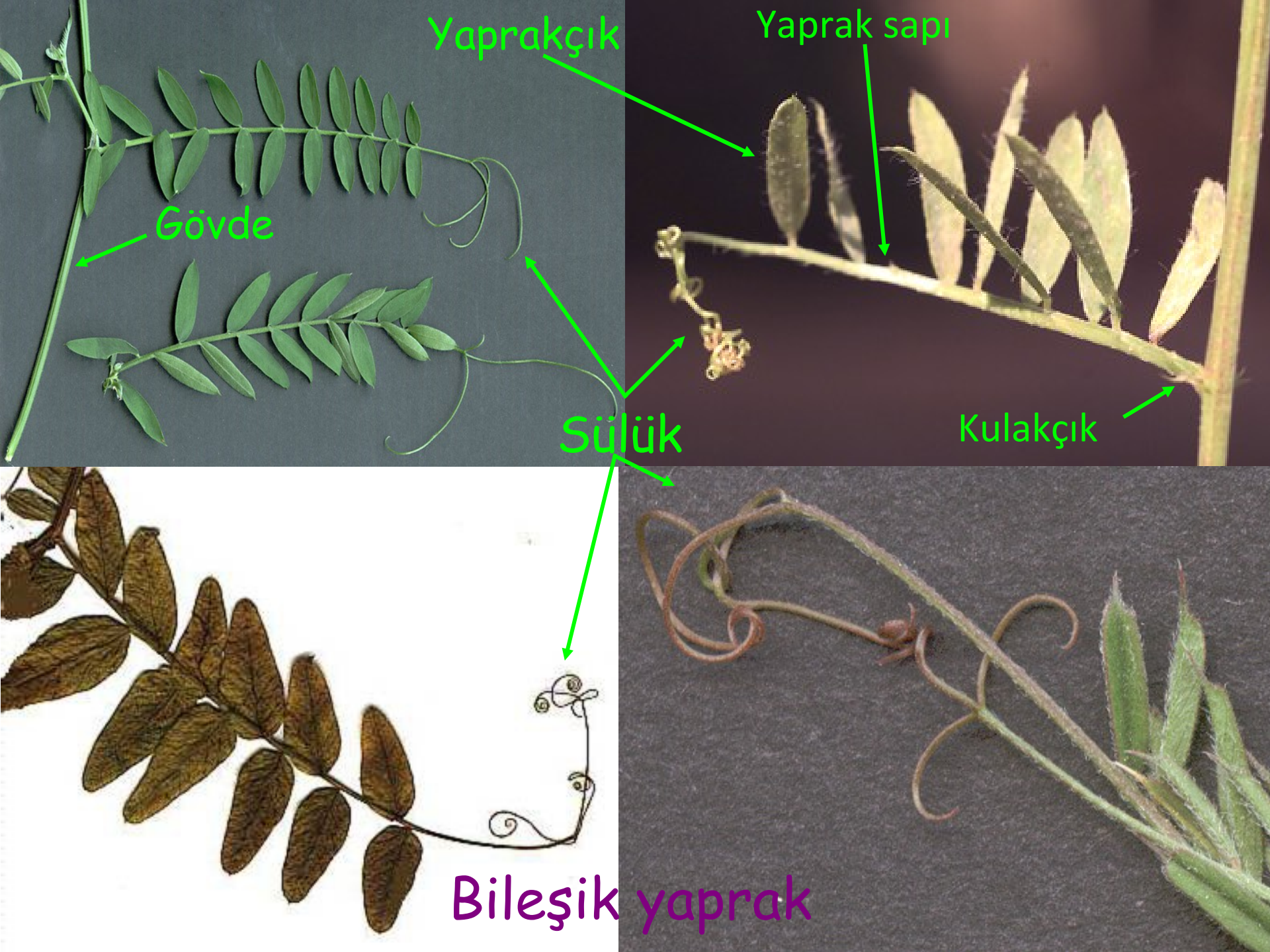

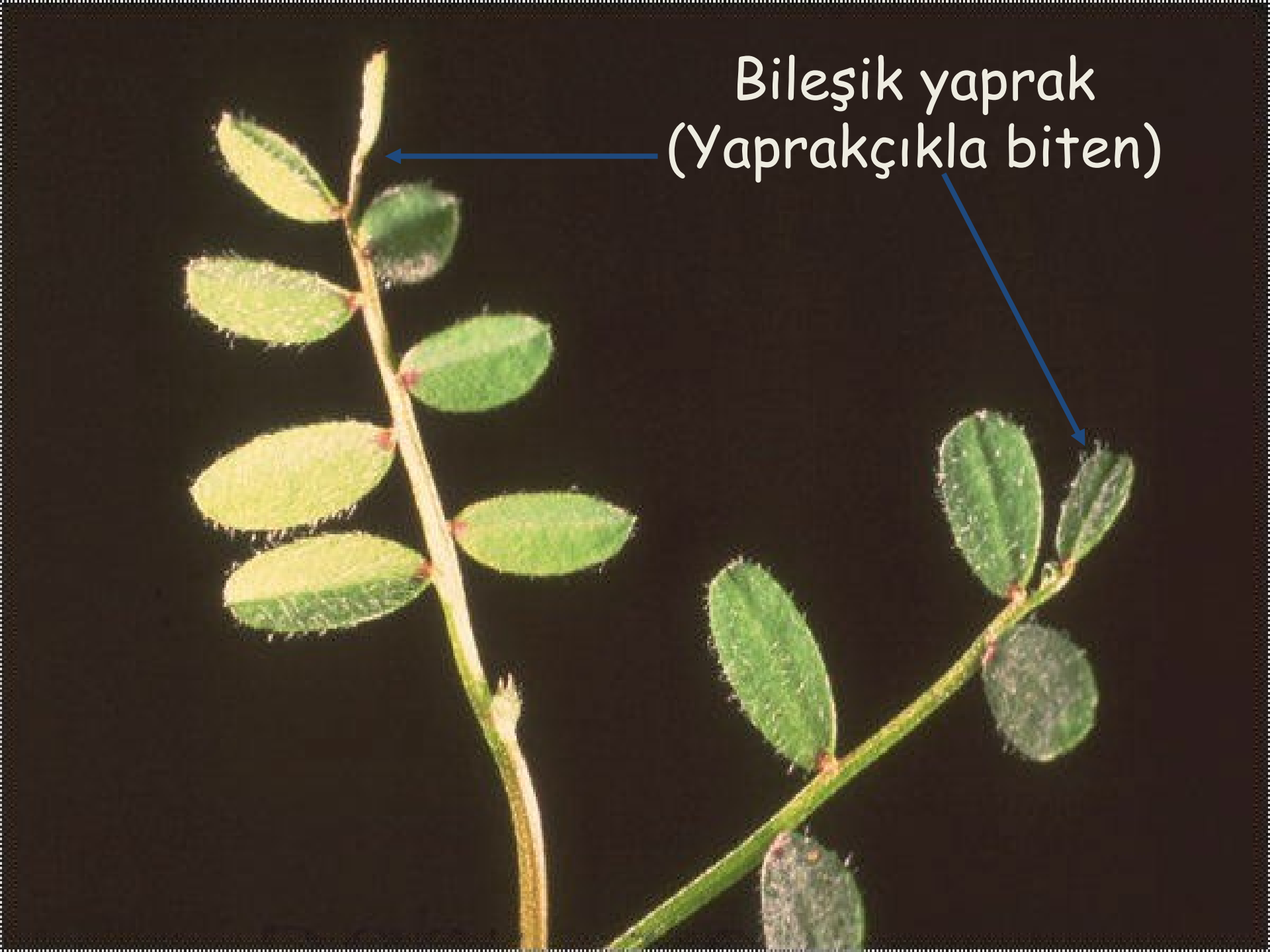
Yumrucuk

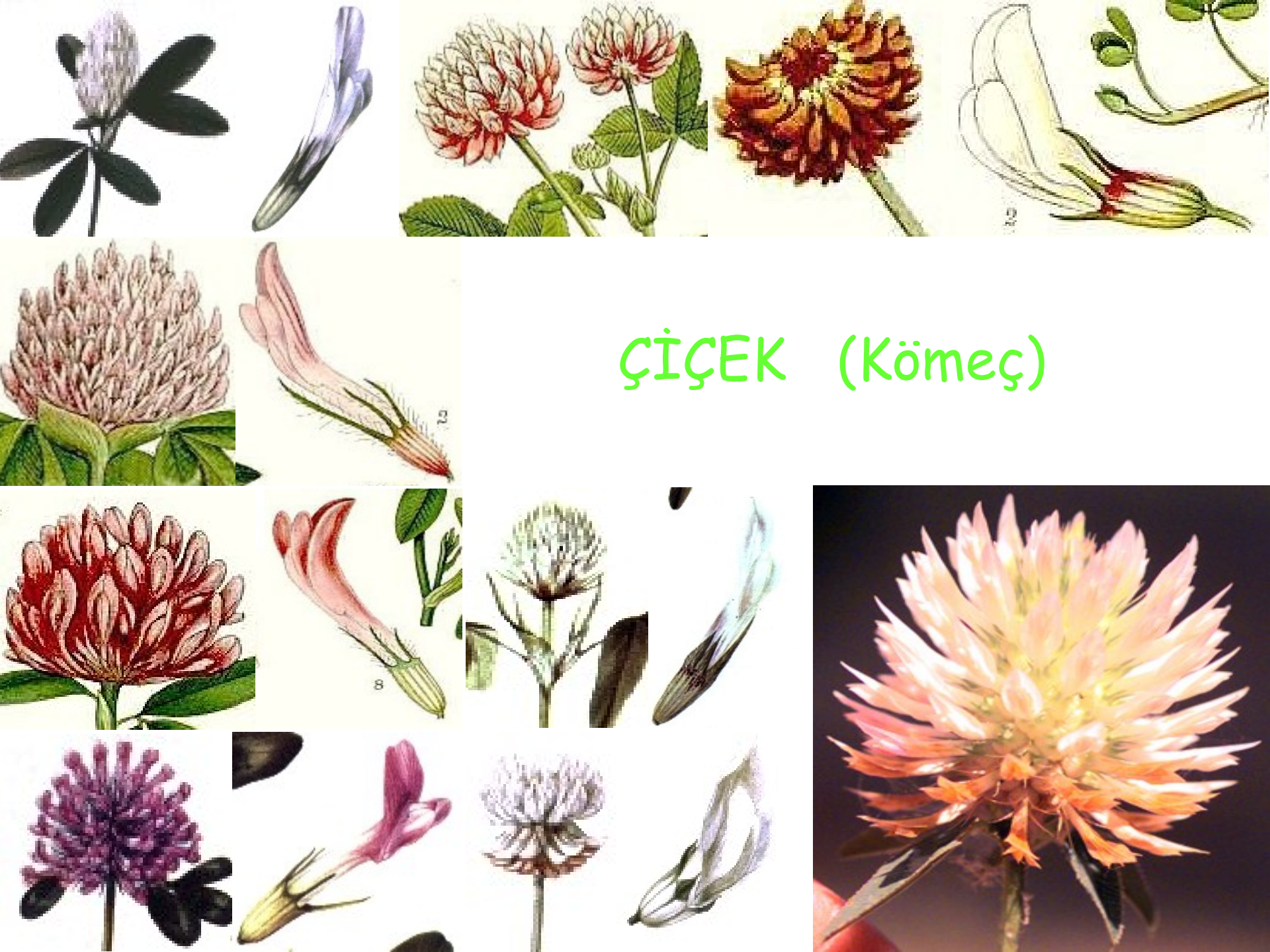
Yaprak
(Üç yaprakçıklı)

Yaprak
(Üç yaprakçıklı)
Yaprak sapı

Yaprakçık
Yaprak sapı
Gövde
Sülük
Kulakçık
Bileşik yaprak

Bileşik yaprak
(Yaprakçıkla biten)

ÇİÇEK (Kömeç)

KÖMEÇ

Çiçek

(Salkım)

Vicia cracca L.
©Thomas Schoepke

Bakla oluşumu (salkım)

Baklagil Meyveleri

Baklagil meyvesi

Baklagil Meyveleri

Baklagil meyvesinin enine kesiti

Tohum

Göbek (hilum)

Danelerin dizilişi

Baklagil Tohumu